WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 6 marca 2018 r.

ZP-KNPS.431.5.7.2017.MW

Pani
Arleta Szmigielska
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie we Wrocławiu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r., Nr 126, poz. 718) kontrolerzy Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu: Monika Witkowska – Kubas – przewodnicząca zespołu i Marta Waniszewska – członek zespołu, przeprowadzili w dniach 25 – 27 października 2017 r. kontrolę kompleksową w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 9 czerwca 2017 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2017 r.

Zakres tematyczny kontroli obejmował realizację zadań zawartych w art. 6 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.

Ustaleń kontroli dokonano na podstawie analizy materiałów merytorycznych, dotyczących realizowanego zadania oraz informacji i wyjaśnień złożonych przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (zwanego dalej PCPR lub Centrum) – Panią Arletę Szmigielską, która w okresie objętym kontrolą była osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień. Doręczony protokół z przedmiotowej kontroli zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz złożone wyjaśnienia. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Działalność jednostki, w zakresie kontrolowanego zadania, oceniam **negatywnie.**

Na powyższą ocenę wpływ miały następujące ustalenia:

- brak realizacji części zadań zaplanowanych w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie lub realizacja zadań w sposób nieprowadzący do osiągnięcia zakładanych celów,
- opracowanie i realizacja programu służącego działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w sposób jedynie formalny, co skutkuje małą dostępnością pomocy specjalistycznej i brakiem efektywnego systemu wsparcia rodziców w zakresie funkcji pełnionych funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- brak realizacji zadania polegającego na zapewnieniu osobom doznającym przemocy w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- brak realizacji zadania polegającego na zapewnieniu osobom doznającym przemocy w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej,
- niezgodne z przepisami prawa ograniczenie grupy odbiorców programu korekcyjno – edukacyjnego,
- powierzenie realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego osobie nieposiadającej wymaganych przepisami prawa kwalifikacji,
- realizacja części oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych w miejscu i w czasie, w którym udzielana jest pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – zwanej dalej ustawą, do zadań powiatu należy **opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie –** zwanego dalej Powiatowym Programem.

Powiatowy Program powinien uwzględniać kierunki polityki państwa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, które określone zostały w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjętym uchwałą nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. (M.P. z 2014 r., poz. 445). Na powyższe organ nadzoru wskazywał pismami: PS- KNPS.9452.4.2015.MW z dnia 23.03.2015 r. oraz PS-KNPS.9450.1.2016.MW z dnia 23.09.2016 r. Zgodnie z przyjętym Regulaminem Organizacyjnym, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie odpowiedzialne było za koordynowanie i nadzór nad realizacją Powiatowego

Programu, w tym nad ewaluacją polegającą na zbieraniu, analizie oraz interpretacji danych w celu oceny wartości Programu, jego trafności i efektywności.

Powiat Wrocławski opracował i przyjął właściwą uchwałą „Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie", a struktura dokumentu była spójna z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W okresie poddanym kontroli PCPR zbierało informacje w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej w powiecie, rozpowszechniało ulotki promujące działalność Dyżurnego Punktu Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz oddziaływania na osoby stosujące przemoc wobec bliskich, realizowało program korekcyjno – edukacyjny, pracownicy PCPR wszczynali procedurę „Niebieskie Karty" w sytuacjach podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, pracownikom Centrum udzielono wsparcia poprzez organizację superwizji, szkoły powiatowe edukowały młodzież w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, natomiast Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych we Wrocławiu prowadził Trening Umiejętności Wychowawczych.

W odniesieniu do pozostałych zadań organ nadzoru stwierdził, iż nie były realizowane lub były realizowane w sposób nieprowadzący do osiągnięcia zakładanych celów.

Na powyższe wskazują następujące ustalenia:

- prowadzenie kampanii społecznej w celu *poszerzenia wiedzy i świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy* polegającej na udostępnianiu ulotek dotyczących działalności Dyżurnego Punktu Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz programu korekcyjno – edukacyjnego. Kampania społeczna jest szeregiem zorganizowanych działań prowadzących do określonego celu. Nie można uznać za kampanię społeczną działań polegających jedynie na dystrybucji ulotek promujących działalność Punktu czy realizację oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych. Zgodnie z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (działanie 1.2.1) kampanie społeczne powinny m.in. obalać mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie usprawiedliwiające jej stosowanie, opisywać mechanizmy przemocy oraz jednoznacznie wskazywać na społeczną szkodliwość i społeczno – kulturowe uwarunkowania. Takie założenia wpisane zostały również w Powiatowy Program. Treść ulotek nie podejmowała jednak ww. wątków, stąd też oczekiwanie zmiany świadomości społecznej w zakresie przemocy domowej było bezpodstawne. Zdaniem organu nadzoru weryfikacji wymaga również treść ulotki dotyczącej „Dyżurnego Punktu Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie". Nazwa Punktu wskazuje, iż w miejscu tym wsparcia oczekiwać mogą osoby doznające przemocy domowej, jednak w ulotce grupa odbiorców

usług Punktu rozszerzona została o osoby stosujące przemoc w rodzinie. Spójność oferty wsparcia ma kluczowe znaczenie dla osób szukających pomocy, a zastana sytuacja jest myląca.

- brak realizacji zadania polegającego na zamieszczaniu w prasie lokalnej informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Artykuł, jaki ukazał się w dwutygodniku „express wrocławski" dotyczył szkolenia dla opiekunów rodzinnej pieczy zastępczej i w jednym zdaniu poruszał tematykę przemocy w rodzinie: „*Opiekunowie pieczy zastępczej zostali wprowadzeni także w obszar przeciwdziałania przemocy wobec dziecka oraz metodykę chwalenia dziecka w procesie wychowawczym*". Ograniczenie grupy odbiorców szkolenia do podmiotów działających w zakresie pieczy zastępczej wskazuje, że przedsięwzięcie stanowiło realizację zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, a nie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Znikoma informacja o problemach związanych z przemocą domową w żaden sposób nie poszerza świadomości mieszkańców powiatu, a tym samym nie prowadzi do osiągnięcia założonych celów;
- poradnictwo specjalistyczne na rzecz ochrony i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie zorganizowane było w minimalnym zakresie, a także w niewystarczający sposób upowszechnione. Psycholodzy zatrudnieni w Zespole ds. poradnictwa specjalistycznego obciążeni byli obowiązkami z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pieczy zastępczej. Powierzenie tak licznych zadań (60 i 48 wpisanych w zakres obowiązków psychologów) rzutowało na ich dostępność dla osób doświadczających przemocy domowej. Pomoc prawna m.in. dla osób doznających przemocy w rodzinie świadczona była w okresie poddanym kontroli zaledwie raz w tygodniu przez dwie godziny. O możliwości skorzystania przez osoby doznające przemocy domowej z usług prawnika PCPR nie poinformowało Zespołów Interdyscyplinarnych czy Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu, a jedynie zamieściło informację na stronie internetowej Centrum. Powszechnie wiadomo, że osoby doznające przemocy wymagają wsparcia prawnego do uporządkowania swojej sytuacji rodzinnej, zatem – w kontekście powyższych ustaleń - fakt, iż tylko jedna osoba doznająca przemocy w rodzinie w okresie poddanym kontroli skorzystała z usług prawnika wskazuje, że informacja nie dotarła do grupy odbiorców tych usług. W sytuacji małej liczby osób korzystających z oferowanego wsparcia, Powiatowe Centrum powinno podejmować dodatkowe inicjatywy mające na celu rozpowszechnienie informacji o oferowanej pomocy, a także w większym stopniu zacieśnić współpracę z Zespołami Interdyscyplinarnymi;

- powiat nie zapewniał również schronienia dla osób doznających przemocy domowej ani w ośrodkach wsparcia, ani ośrodkach interwencji kryzysowej.

W ocenie organu nadzoru, sposób realizacji Powiatowego Programu w stwierdzonym zakresie i formie nie pozwala osiągnąć założonego celu tj. „*zwiększenia skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Wrocławskiego*". Podkreślić należy, że zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmowane przez powiat nie mogą ograniczać się jedynie do osób/rodzin działających w obszarze pieczy zastępczej, zwiększenie współpracy z Zespołami Interdyscyplinarnymi oraz Ośrodkami Pomocy Społecznej może korzystnie wpłynąć na upowszechnienie informacji o oferowanej przez powiat pomocy dla rodzin uwikłanych w przemoc, natomiast w ewaluacji Powiatowego Programu nie odniesiono się do jego efektywności i trafności w kontekście liczby osób doznających przemocy, która skorzystała z proponowanego wsparcia.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań powiatu należy **opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie** (zwanego dalej Programem Profilaktycznym).

Powiat Wrocławski opracował i przyjął właściwą uchwałą „Program Profilaktyczny w zakresie Promowania i Wdrożenia Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2014 - 2020". Przedsięwzięcia zaplanowane w Programie Profilaktycznym w istotnym zakresie pokrywają się z działaniami wskazanymi w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. W związku z powyższym działania podejmowane w ramach jednego programu, jednocześnie stanowią realizację drugiego programu. Przykładem jest:

- Cel 2 w Programie Profilaktycznym: „*zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń wynikających z przemocy w rodzinie oraz instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy*", który odpowiada zawartemu w punkcie 2 celu 1 Powiatowego Programu „*poszerzenie wiedzy i zwiększanie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy*". W obu przypadkach realizacja zadań polegała głównie na zamieszczaniu na stronach internetowych Starostwa Powiatowego, a także Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie informacji

o działalności Dyżurnego Punktu Konsultacyjnego oraz dystrybucji ulotek i broszur dotyczących Punktu i programu korekcyjno – edukacyjnego.

- Cel 3 w Programie Profilaktycznym: *„udzielenie wsparcia i pomocy rodzinom z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej (zagrożonych przemocą w rodzinie) oraz tym będących w sytuacji przemocy domowej"* odpowiada zadaniom zawartym w punkcie 2 celu 2 Powiatowego Programu: *„realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym / zagrożonym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego i rodzinnego; prowadzenie Dyżurnego Punktu Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, do którego zgłaszać się mogą osoby doświadczające przemocy/zagrożone przemocą w rodzinie, w którym uzyskają informację o dalszej, możliwej pomocy".* Również te zadania opierały się głównie o funkcjonowanie Dyżurnego Punktu Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz pomoc świadczoną przez pracowników PCPR. W tym miejscu należy podkreślić, że Dyżurny Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oferował wsparcie zaledwie dwa razy w miesiącu przez godzinę.

Ponadto stwierdzono, że aktualizując diagnozę zjawiska przemocy w powiecie (na potrzeby Programu Profilaktycznego), Centrum słusznie zebrało dane dotyczące liczby rodzin oraz dzieci objętych działaniami Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych. Wiedza ta jednak nie została wykorzystana w kierunku promocji treningów kompetencji rodzicielskich organizowanych przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną, czy organizacji innego wsparcia dla rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty", w których wychowują się dzieci. Na stronie internetowej PCPR nie zamieszczano informacji o rekrutacji rodziców do treningu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych, mimo iż ta inicjatywa wprost wpisuje się w istotę Programu Profilaktycznego. Informacja o warsztatach dla rodziców nie została również ujęta w rocznym sprawozdaniu PCPR, które – zgodnie z zapisami zawartymi w opracowanym w formie dokumentu programie - jednocześnie stanowi monitoring Programu Profilaktycznego.

Tak istotna zbieżność Programu Profilaktycznego z Powiatowym Programem, a także mała dostępność oferowanej pomocy specjalistycznej wskazuje, że funkcjonujący w powiecie Program Profilaktyczny stanowi jedynie formalną realizację obowiązku ustawowego, jednak w niewystarczającym stopniu tworzy systemowe oddziaływania na rzecz promocji i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych.

Zdaniem organu nadzoru, skuteczność Programu Profilaktycznego można zwiększyć poprzez uwzględnienie w Programie pełnej oferty wsparcia powiatowych instytucji w zakresie

pomocy specjalistycznej, w tym działań na rzecz promocji i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową. Poszczególne przedsięwzięcia powinny być przypisane do podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację, a także systematycznie upowszechniane i monitorowane. Systematyczna współpraca m.in. z Zespołami Interdyscyplinarnymi działającymi w powiecie pozwoli rozszerzyć grupę odbiorców o rodziny biologiczne objęte procedurą „Niebieskie Karty", w których wychowują się dzieci, a zatem dotrzeć z pomocą do najbardziej potrzebujących. Działalność Punktu Konsultacyjnego w wymiarze 24 godzin w ciągu roku (2 razy w miesiącu po godzinie) sprawia, że dostępność oferowanej w nim pomocy jest znikoma.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań powiatu należy **zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia**.

Powiat wrocławski nie zapewniał miejsc w ośrodkach wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej. W powiecie nie funkcjonuje ośrodek wsparcia, nie zostało również podpisane porozumienie z innym podmiotem na wykonanie przedmiotowego zadania.

Nie uznano za realizację zadania, wskazanych przez Dyrektora PCPR rozwiązań polegających na:

- możliwości umieszczenia osób dotkniętych przemocą w rodzinie w Mieszkaniu Chronionym dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej i pomocy społecznej w Kątach Wrocławskich.
- planach utworzenia (z dniem 1 lipca 2018 r.) i prowadzenia przez powiat wrocławski Powiatowego Ośrodka Wsparcia – Środowiskowego Domu Samopomocy, w którym utworzone zostaną 2 miejsca całodobowego pobytu.

Powyższe rozwiązania stanowią realizację przez powiat zadań z odrębnych ustaw i skierowane są do innej grupy odbiorców. Zapewnienie miejsc dla osób doświadczających przemocy w ośrodku wsparcia, zgodnie z obowiązującymi przepisami, jest zadaniem własnym powiatu. Zgodnie z art. 6 ust 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej, która w art. 19 pkt 11 obliguje powiat do prowadzenia m.in. powiatowych ośrodków wsparcia w tym domów dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży. Ponadto w art. 47 ust 4 ustawy o pomocy społecznej wskazano: *„matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży dotknięte przemocą (...) mogą w ramach interwencji*

kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (...)". Szczegółowe zasady funkcjonowania omawianych placówek reguluje rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (Dz. U. z 2005 r., nr 43, poz. 418), zgodnie z którym decyzję o skierowaniu do ww. placówki wydaje Starosta powiatu prowadzącego Dom. Procedura kierowania i finansowania kosztów pobytu określona została w przepisach prawa, według których gmina może ponosić koszty pobytu, jedynie w przypadku wskazanym w art. 97 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, tj. po wydaniu przez właściwy powiat decyzji kierującej. Brak ośrodka wsparcia (w tym domu dla matek z dziećmi) w powiecie wrocławskim uniemożliwia kierowanie do niego osób wymagających wsparcia oraz udzielenie pomocy przez właściwy Ośrodek Pomocy Społecznej w formie pokrycia kosztów pobytu w nim osoby potrzebującej.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań powiatu należy **zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej** (zwanych dalej OIK).

W okresie poddanym kontroli powiat wrocławski nie zapewniał dla osób doznających przemocy w rodzinie miejsc w OIK. W powiecie nie funkcjonuje OIK, nie zostało również zawarte porozumienie z innym podmiotem na wykonanie przedmiotowego zadania. Nie uznano złożonych przez Dyrektora PCPR wyjaśnień: „*W ciągu ostatnich 10 lat do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu nie wpłynęło żadne zgłoszenie osób i instytucji zainteresowanych umieszczeniem w Ośrodku Interwencji Kryzysowej (...). W przypadku konieczności udzielenia docelowego wsparcia Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu niezwłocznie występuje do Zarządu Powiatu Wrocławskiego z wnioskiem o zapewnienie środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania miejsc dla podopiecznych Ośrodka Interwencji Kryzysowej pochodzących z terenu Powiatu Wrocławskiego*".
Bezsprzecznie zapewnienie osobom doznającym przemocy w rodzinie miejsc w OIK jest ustawowym obowiązkiem powiatu. To od powiatu zależy, czy zadanie własne będzie realizował samodzielnie przy pomocy powiatowych jednostek organizacyjnych, czy przekaże je do realizacji na podstawie porozumienia administracyjno - prawnego innemu powiatowi lub innym podmiotom na podstawie zawartej z nim umowy. Realizacja przedmiotowego zadania nie może wynikać jedynie z bieżącego rozeznania potrzeb. Równie istotne są potencjalne potrzeby, jakie mogą wystąpić w tym zakresie. Stanowisko takie jest zgodne z wytycznymi Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej zawartymi w piśmie DPS.IV.074.1.3.2017.AM z dnia

19 kwietnia 2017 r. Nie można zignorować związku pomiędzy świadomością społeczną braku w powiecie OIK i nieubieganiem się osób potrzebujących o tę formę wsparcia.
Jeżeli powiat nie wywiązuje się ze swoich zadań, powoduje to powstanie luki, której nie da się zastąpić innymi formami pomocy.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy **opracowanie i realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie** (zwanego dalej Programem Korekcyjnym).

Powiat Wrocławski opracował i przyjął właściwą uchwałą „Powiatowy Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2016 – 2020". Cele Programu oraz zawarte w nim treści są zgodne z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. *w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne* (Dz. U. z 2011 r., nr 50, poz. 259) – zwanego dalej rozporządzeniem oraz Materiałami instruktażowymi. Prowadzący oddziaływania korzystali z superwizji swoje pracy, co zostało potwierdzone stosownymi zaświadczeniami. PCPR prowadziło monitoring efektów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie – zarówno bieżącej, jak i poprzedniej edycji programu, a informacje o funkcjonowaniu uczestników programu pozyskiwano zarówno od osób bliskich doświadczających przemocy, jak i innych instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania w ramach monitoringu były rzetelnie dokumentowane. Środki finansowe na realizację programu zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem i rzetelnie udokumentowane, a otrzymana dotacja została wykorzystana w całości. Pozytywnie oceniono fakt, iż Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu nie wydawało uczestnikom zaświadczeń/potwierdzeń ukończenia programu korekcyjno – edukacyjnego. Oprócz właściwie realizowanych aspektów Programu Korekcyjno – Edukacyjnego stwierdzono również nieprawidłowości.

W opracowanym w formie dokumentu Programie Korekcyjnym znalazł się zapis wykluczający uczestnictwo *„osób skazanych prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, osób nie posiadających pełnej zdolności do czynności prawnych i nie korzystających z pełni praw publicznych"*, co jest bezzasadne i niezgodne

z rozporządzeniem. Osoby stosujące przemoc w rodzinie niejednokrotnie naruszają inne normy prawne i dokonują przestępstw, w związku z czym szczególnie istotne jest objecie tej grupy oddziaływaniami korekcyjno – edukacyjnymi. Zawężenie grupy odbiorców uznane zostało za nieprawidłowość.

Stwierdzono, że 10 godzin konsultacji indywidualnych zrealizowanych w terminie 26 – 28 października 2016 r., prowadzonych było w tym samym miejscu i czasie, w którym udziela się pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie, co jest nie zgodne z § 7 rozporządzenia.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono, iż jeden z trenerów prowadzących odziaływania korekcyjno – edukacyjne nie posiadał pełnych kwalifikacji określonych w § 9 rozporządzenia. Analiza przedłożonej dokumentacji wykazała iż zaangażowany do tego celu trener posiadał staż pracy w wymiarze 2 lat i 10 miesięcy. Nie uznano za staż pracy działań podejmowanych w ramach umów cywilno – prawnych.

Poradzona była również ewaluacja programu, jednakże nie opracowano jej w formie dokumentu z wnioskami końcowymi, które – zgodnie z § 8 rozporządzenia - winny być wykorzystywane w pracach nad doskonaleniem metod w kolejnych edycjach oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych.

W związku z przeprowadzoną kontrolą oraz stwierdzonymi nieprawidłowościami, na podstawie § 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, sformułowano następujące zalecenia:

1. Zapewnić dla osób doświadczających przemocy w rodzinie miejsca w ośrodku interwencji kryzysowej.

Podstawa prawna: art. 6 ust 3 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390)

Termin realizacji: do 31.08.2018 r.

2. Zapewnić dla osób doświadczających przemocy w rodzinie miejsca w ośrodku wsparcia.

Podstawa prawna: art. 6 ust 3 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390)

Termin realizacji: do 31.08.2018 r.

3. Dostosować Powiatowy Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie do obwiązującego prawa w zakresie uczestników programu.
Podstawa prawna: § 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno – edukacyjne. (Dz.U. z 2011 r., Nr 50, poz. 259)
Termin realizacji: do 31.03.2018 r.

4. Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne prowadzić w miejscu lub czasie, w którym nie udziela się pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie.
Podstawa prawna: § 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno – edukacyjne. (Dz.U. z 2011 r., Nr 50, poz. 259)
Termin realizacji: niezwłocznie

5. Realizację programu zlecać osobom posiadającym wymagane przepisami prawa kwalifikacje.
Podstawa prawna: § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno – edukacyjne. (Dz.U. z 2011 r., Nr 50, poz. 259)
Termin realizacji: niezwłocznie

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1769) t.j. kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia

otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych, uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń, uwag i wniosków lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Iwona Dreliehowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:
1. Pan Roman Potocki
Starosta Powiatu Wrocławskiego
2. a/a